

زليم خان يوسف اوغلو يعقوب (زليم خان يعقوب)

زليمخان يعقوب

زليمخان يعقوب 1950/1/2 اينجى ايلده گورجستان جمهوريتيني بولنيسى ائلينين «كپنكچى» كندينده آيدىن بير عايله ده دونيايا گلدى. آتاسى فن معلمى اولسادا ادبيياتا اوستونلوك وئيردى. آناسى گؤللو خانيم تورك فولكلورونون ياخشى بيلهنى ايدى. اوزللىكله باياتيلار، ناغيللار، داستانلار ساحه سينده تانينميش بيله نلردهن ايدى. آيرجا آنا طرفينده ده يرلى شاعيرلر واريدى. بويوك دده سى «آلخاس آغا حاج عالى اوغلو» نو تانيمايان يوخ ايدى. 1967 اينجى ايلده دۇغما كندينده اورتا مكتى قۇرتارېب آذربايجان دۇولت بىلى يوردونون كيتابخانه چىليك فاكولته سىنى بيتيردى. ادبى يارادىچىلىغا 15 ياشيندا ايكن «مئشه بى» آدلئ ليريك شعرله باشلادئ. ايلك شعرى بولنيسى نين «غلبه بايراغى» غزته سينده يايىنلاندى. 1968 ايچى ايلينده باكى يا يئرله شدى. ادبى، اجتماعى فعاليتىنى باكى نين ايستى قۇجاغيندا آذر كيتاب تشكىلاتيندا ساتىچى، باش ساتىچى، شعبه مودورو، كۇنۇللو كيتاب سئورلر جمعيتينده مركزى يايىن مودورو، يازىچى نشرىياتيندا ادبى شعبه مودورو كيمى وظيفه لرينده باشلادئ 1995 و 2000 ايچى ايللر ايكى كرە اولاراق آذربايجان ميللى مجلسينه باكى دان ميللت وكىلى سئچىلدى

شاعيرين چاپ اولۇنموش اثرلرى:

1_ كۇنلومون سسى گنجىليك 1980 باكى

- 2- یولوم ائلدن باشلانیب یازیچی 1981 باکی
- 3- اود آدیغیم اوجاغلار یازیچی 1989 باکی
- 4 - بیز بیر عشقین بوتاسیق یازیچی 1989 باکی
- 6 - زیارتین قبول اولسون گنجلیک 1991 باکی
- 7 - شاعیر طالعی (فرانسیزجا) گنجلیک 1991 باکی
- 7 - شاعیر هارایی گنجلیک 1995 باکی
- 9 - بیر الی تورپاقدا بیر الی حاقدا آذربایجان 1997 باکی
- 9 - بویاشیل آغاجین آلتی بیزیمدی آذربایجان 2000 باکی
- 10 - سؤز جامی (گورجو دیلینده) آذربایجان 2000 باکی
- 10 - زلیمخان یعقوب (فوتو آلبومو) آذربایجان 2001 باکی
- 12- سنی سئومک اوچون گلدیم دونیا یا اوجاق 2003 استانبول
- 13 - زلیمخان یعقوب یاشایشی و بیرنچه شعرلری بیلفلند آلمان
- 14 - زلیمخان یعقوب. نظام الدین اونک آنکارا 2003
- 15 - من سنین قلبینه نجه یول تاپیم آذربایجان 2004 باکی
- 16 - قاییداق اووهل کی خاطیره له ره گنجلیک 2005 باکی
- 17 - گؤزلریمین نورو دوغولدوغوم بوتورپاق پئداگوژییا 2005 باکی
- 18 - من بیر داغ چییام پئداگوژییا 2006 باکی

كىم كىچەردى او كىچىدى يۇللارنى،
كىم آشاردى او آشدىغى ياللارنى،
كىم وۇراردى او وۇردۇغو خاللارنى،
افسانەنى، حەقىقەتنى دىنلەدەيم،
بىر مەجلىسدە عدالتى دىنلەدەيم،

بارماغىندا اود اولمۇشودو تەزەنە،
بىز يانئىرىق اوجاغا نە، كۆزەنە،
داش دئەردەيم آلىشمايىپ دۆزەنە،
«ياندىم» دئەن طەبىئەتنى دىنلەدەيم،
بىر مەجلىسدە عدالتى دىنلەدەيم،

تەللەرە باخ، نە حەكىمتەدى، نە سىردى،
يەنە قەلبەم گۈللەرىنە اسىردى،
قەيلىنچ كەيمى دۇغرايىردى، كەسىردى،
پەردەلەردە جەسارەتنى دىنلەدەيم،
بىر مەجلىسدە عدالتى دىنلەدەيم،

هەنچ بىلمەدى سۇيۇق نەدى، ايسەتنى نە،
باش ائەندىردى قارا سازىن اۋستۈنە،
تالان ائەتەدى، دۇردۇ جانەن قەصدەنە،
نەچە - نەچە حەيكايەتنى دىنلەدەيم،
بىر مەجلىسدە عدالتى دىنلەدەيم،

كرم داغدا لەلەسینی ایتیردی،
عابباس كۆچۆ يۇرتدان - يوردا اۆتۆردو،
غریب اۆزۆن شاه صنەمە یئتیردی،
آیریلیق دان شیکایەتی دینلەدیم،
بیر مجلسدە عدالتی دینلەدیم،

صۇحبەتینی باخیش دئدی، گۆز دئدی،
طاھیر یئنه زۆھرەسینە دۆز دئدی،
واقیف جۆشدۆ، گۆزەللەرە سۆز دئدی،
دۇنە - دۇنە محببەتی دینلەدیم،
بیر مجلسدە عدالتی دینلەدیم،

زیلی، بمی بیر - بیریندەن تزه - تر،
سس - سوراغا گلدى وۇرغون، علسگر،
مین نفەرە لایلا چالدى بیر نفەر،
اۆلمەز اولان بیر صنەتی دینلەدیم،
بیر مجلسدە عدالتی دینلەدیم،

گۈزەلدير

پاییز كۆۈرەلدەندیر، باھار جۆشدۇران،
منى سرت ائلەيەن قیش دا گۆزەلدير،
اۆرەيىن داشدیمی دئمە، ائی اینسان،
دویمایى باجارسان، داش دا گۆزەلدير،

بیر گۆزەل چىخاندە چمەنە، دۆزە،
فېكىر وئە ياناغا، نەزەر سال اۆزە،
گۆزەللىك باخارمى ايرىيە، دۆزە ؟
دئمە كى، ايرىدى قاش دا گۆزەلدەر،

«زلىمخان» اولماسىن نە آە، نە آمان،
آغرېدان آغلاماق ياماندىر، يامان،
سئوئىنجىن قلىبىنى دولدۇران زامان،
ياناخدان سۆزۆلەن ياشدا گۆزەلدەر،

بىز نىيە سئومىيەك بىر - بىر يىمىزى

يئر گۆيۆ، داغ داغى، داش داشى سئودى،
تانرى ناخىش وۇردو نقاشى سئودى،
گۆز گۆزە بويلاندى، قاش قاشى سئودى،
بىز نىيە سئومىيەك بىر - بىر يىمىزى،

چمەنلەر تورپاغا خالى چكىرسە،
خالىدا ياشىلى، آلى چكىرسە،
آرى چىچەكلەردەن بالى چكىرسە،
بىز نىيە سئومىيەك بىر - بىر يىمىزى،

اۇلدوزلار سايىرىشىپ گۆز وۇرۇر آيا،
چىشمەلەر چاغلايىپ تۆكۈلۈر چايا،
سئوئەنلەر گليرسە ھر گۆن دونيايا،

بیزنیہ سئومیہک بیر - بیر یمیزی،

گول شئہیدہن گوج آلیر، مامیر قایادان،
گوز اود دان قیزاریر، چیچہک هایادان،
سوزولوب گلیرسہ کؤکدہن، مایادان،
بیز نیہ سئومیہک بیر - بیر یمیزی،

عومور گوز قیریممی، فیرصہت آزدیسا،
کونول سون نفس دہ سینان سازدیسا،
اوجوب الیمیزدہن گندن یازدیسا،
بیز نیہ سئومیہک بیر - بیر یمیزی،

عومرون ہم سئوینجی، ہم آہی وارسا،
پروانہ یانغیسی، شمع آہی وارسا،
آدہمین جننہت دہ طاماحی وارسا،
بیز نیہ سئومیہک بیر - بیر یمیزی،

یاغیش گوزہللہرین اویور اوزونو،
داملا پیچیلتیلا دئیر سوزونو،
شلالہ قایادان آتیر اوزونو،
طوفان داغی سئویر، دالغا دنیزی،
بیزنیہ سئومیہک بیر - بیر یمیزی،

قایداق اووہل کی خاطرہلہرہ

بۇ گۆن دەن صاباھا اۇزانماسىن ال،
ھلە صاباھلارا باش وۇرماياق گل،
نئجە ياشامىشئىق مىليون ايل اووھل،
گۆللەر شئھە باتسىن، چىچەكلەر زرە،
قاينىداق اووھل كى خاطرەلەرە،

ايلك سئوگى چىچەيى ھاردا آچىلىب،
كىمىن چىن گۆبەرىب چمەن بىر اينجى،
سئودا يوللارنىنا جان آتان گۆزل،
نە سن بىر اينجى سن، نە من بىر اينجى،
آنالار نە قدەر اوغۇللار دوغۇب،
مجنونلار دوغۇلوب بلکہ مین کرە،
قاينىداق اووھل كى خاطرەلەرە،

عشقىن سارالمايان چۆھرەسى سن اول،
توخۇمو من اولۇم، پۆھرەسى سن اول،
آشئق بىر ھفتەلىك داستان باشلاسا،
طاھىرى من اولۇم، زۆھرەسى سن اول،
شئھلى چمەنلەردن گۆل درە - درە،
قاينىداق اووھل كى خاطرەلەرە،

آلدادان، آلدانان، ساتدىران ساتان،
دونيانىن ايشلەرى مزەدى ھلە،
اينسانىن اينسانا موناسىبەتى،
تىكان دى، قاندالدى، نئىزە دى ھلە،

كۆھنە خاطىرەلەر دىنسىن، دانىشسىن،

تۈزە خاطىرەلەر تۈزەدى ھەلە،

قايىداق اوۋەل كى خاطىرەلەرە،

بۇ گۈن كى سئوگىلەر خاطىرەلەشمىر،

بۇ گۈن خاطىرەيە دۇنمەك چتىندى،

سويۇق اۆرەكلەردە اۆلۈر دويغۇلار،

اىستى اۆرەكلەرە ائنمەك چتىندى،

آغرېدان، عذاب دان، ياس دان، قايغى دان،

دانېشماق چتىندى، دىنمەك چتىندى،

اۆز سئوگى پايىنى گۆتۈرسۆن ھەرە،

قايىداق اوۋەل كى خاطىرەلەرە،

منىم بو كۆلگە دە بىر خاطىرەم وار

ساخلايا بىلىردىم واختى، ساعاتى،

ياشايا بىلىردىم عۆمرو، حياتى،

شىرىن بىر اوخشاما، كۆرەك باياتى،

بۆتون عۆمروم بويۇ اونۇتما دىغىم،

واختىن اللەرىمە كىچدىيى چم وار،

منىم بو كۆلگە دە بىر خاطىرەم وار،

باشىمىن اۆستۈندە بارلى بىر بۇداق،

بۇداغىن آلتىندا اودلۇ بىر دۇداق،

اىللەردى آغلايىر اوردان بىر بۇلاق،

يارپاقلار اۆستۈندە ھەلە دە نم وار،

منیم بو كۆلگه ده بیر خاطیره م وار،

اۆز كۆزه دۇنمۇشدۇ ياناقلار زره،
آرخادا اۇچۇروم، قارشیدا دره،
هر اینسان عۇمرۇنون خاطیره له ره،
یئتدی مقام وار، چاتدیغی دم وار،
منیم بو كۆلگه ده بیر خاطیره م وار،

بۆرۈنوب غرق اولۇب یاشیل تۆللەر،
نغمه تك آخاردی صاف كۈنۆللەر،
حنیف تتر قاریشدی سۇلان گۆللەر،
ایندی اۇزاقلاردا بیر بختی كم وار،
منیم بۇ كۆلگه ده بیر خاطیره م وار،

تۇتور بیلدییینی یارادان خالیق،
ائله بیل دریادان آیریلیر بالیق،
یاش كدەر گتیریر، زامان قوجالیق،
گۆزۈمده حسره ت وار كۈنلۈمده نم وار،
آغاج كۆلگه سینده بیر خاطیره م وار،
منیم بو كۆلگه ده بیر خاطیره م وار،

قالاردیم

داغلار منه گل - گل دئسه اۆره كده ن،
گلیب ائله بۇ یئرلرده قالاردیم،

طبيعة تله سئوينجىمى، دردىمى،
بۇلۇب ائله بۇ يئرلەردە قالاردىم،

نفسىمىدە ياشاداردىم عطرىنى،
عزىزلەردىم چىچەكلەرىن خطرېنى،
عۇمرۇن - گۇنۇن قىمتىنى، قدرىنى،
بىلىپ ائله بۇ يئرلەردە قالاردىم،

نە گۇزەل دى بۇ يئرلەرىن لالاسى،
من گىتسەم دە كۇنلۇم بۇردا قالاسى،
سئوسە منى بىر نامردىن بالاسى،
اۇلۇب ائله بۇ يئرلەردە قالاردىم،

بۇ سئوينجى آلما منىم الىمدەن

دۆز آدىملا دۇغرۇ يۇلۇ، گىنجلېيىم،
گىرى دۇرما ياغسا دۇلو گىنجلېيىم؛
اۋزون ياشا دلى - دۇلو گىنجلېيىم،
دىل نغمەلى، دۇداق سۇزلۇ، اۋرەك شن،
بۇ سئوينجى آلما منىم الىمدەن،

قارلى ذىروە شۇھرەتىم دى، تاجىم دى،
داغ قارداشىم، ياشىل يايلاق باجىم دى،
كۇنلۇم يىنە يۇكسەكلەردەن باج اۋمدو،
چۇكەن دۇمان، انەن بۇلود، گلەن چن،

بۇ سئوئىنجى آلما منىم اليمدەن،

بۇ دۇنيادا صۇحبەتيم وار، دمىم وار،
بۇ دريادا عۇمۇر آدلئ گمىم وار،
بۇ تورپاغدا بىچىلمەمىش زمىم وار،
واختسىز اجەل، يئتىشمەمىش ھلە دن،
بۇ سئوئىنجى آلما منىم اليمدەن،

نغمە قوشۇم تارىخىنە، ياشىنا،
ھم دم اولۇم باھارنا، قىشىنا،
قوى دولانىم آنا يۇردون باشىنا،
سون آيرىلىق، نە سن تلەس نە دە من،
بۇ سئوئىنجى آلما منىم اليمدەن،

ظارافات ائىلمە

ظارافات ائىلمە قۇربانين اولۇم،
بۇ دۇنيا ظارافات مئيدانى دئيىل،
قارىشقا يئرىشى راحت يئرىش دى،
بو مئيدان كۆھلەن آت مئيدانى دئيىل،

اويناديب چوخ شئىي اۇمار اوينا،
ائتسە دە رۇحونو خۇمار، اوينا،
سن بۇ قۇمار بازلا قۇمار اوينا،
ظارافات گلەمسىن سنە بۇ دونيا،

چۇخ يئردە قېرىنى قازان اولاجاق،
باشىن قايناماغدان قازان اولاجاق،
سانما ياشاماغىن آسان اولاجاق،
ظارافات گلمەسىن سەنە بۇ دۇنيا،

يۇخسۇللۇق يۇخسۇلون باغرىنا اوخدۇ،
مەدەسى تۇخلارېن مزەسى تۇخدۇ،
فيل وار قارىشقاچا حۇرمەتى يۇخدۇ،
ظارافات گلمەسىن سەنە بۇ دۇنيا،

آمان آلاھ

آدم بىر بۇغدا يىمىشىدى، ايندى زىمى يىيەنلەر وار
آج قالمىشام دىيە دىيە، بو عالمى يىيەنلەر وار
ايشتاھا باخ آمان آلاھ

داشتا اولسا ارىدەسى، باشدان ھۇندور قارىنلار وار
حاضيرىنا ناظير اولان، قارىن يۇكلو ھارىنلار وار
تاماھا باخ آمان آلاھ

بىرچە قارىش تۇرپاق اوستە، اۇلدۇرەنلەر اۇلەنلەر وار
خالقى آلىب چۇرەك كىمى، تىكە تىكە بۇلەنلەر وار
گۇناھا باخ آمان آلاھ

بىرازدەھا آغىز آچىپ، چايلار اونا بس ايلەمىر
ھلە كى آغزى سۇدادى، چۇخ ھۇندوردەن سىس ايلەمىر

تىمساحا باخ آمان آلاھ
بو دئيرمان دنى يئدى، كئچىب بىزى اۇيۇتمەيە
باسىلمالى دۆيمەلەر وار، دردىمىزى بۇيۇتمەيە
سىلاھا باخ آمان آلاھ
قۇردالاسا قۇردو چىخار، درينە گىتمك اىستەمىر
اۈزۈ يئردەن ائلە دۇنۇب، بىزى ائشيتمەك اىستەمىر
آلاھا باخ آمان آلاھ

اۈلدۈرۈر

منى بىر دوست تۇھمەتى
نە دە بىر قارغىش اۈلدۈرۈر.
نە باشىما دىەن ياغىش دولۇ
نە ياغان ياغىش اۈلدۈرۈر.
نە رنگى سارالان پايىز
نە دە كى، قار – قىش اۈلدۈرۈر.
عزرائىلىن خبەرى يۇخ،
منىم ايكى جىللايم وار،
منى جۇت باخىش اۈلدۈرۈر

گىزلە نىب

اۈرەيىمدە نىچە – نىچە
ياس قارىيىب، واى گىزلە نىب
ھىمە بىندى گۈزلەرىمدە،

نئچه چئشمه، چای گیزلەنیب

اۆره ییمی کیمه آچیم ؟

درد الیندهن هارا قاچیم ؟

دۇمان قویمۇر ایشیق یاجیم

بۇلودومدا آی گیزلەنیب

داغلار آلتدا نلەر یاتیر،

یاتیر، داغ – درهلەر یاتیر.

ایچیمده نعرهلەر یاتیر،

روحومدا هارای یاتیر

کسیله ر

بو مئیدان قانلی مئیداندی

هئی بۇردا باشلار کسیله ر

نه اۆره کدهن درد آزالار،

نه گۆزدهن یاشلار کسیله ر

اۆستۆموزه قونماق اۆچون،

شاختالاردا دونماق اۆچون،

باش داشینی یونماق اۆچون،

دوغرانار، داشلار کسیله ر.

قیسمتی قار، قیروو بیزیک،

اسیر بیزیک، گیروو بیزیک،

هر اووچۇیا بیر اوو بیزیک،

بۇلەرله ر، قاشلار کسیله ر.

آذربایجان

ھاردا منی گۆل قوینۇندا دوغۇران
خمیریمی گۆز یاشیلا یوغۇران
بئشییمده لای- لای بالام چاغیران
آذربایجان منیم باخت سیز آنام اوئی...

نچه مین ایل حسرتینده یانام اوئی...
سلام وئرسه م یئللر آلیب گۆتۆرسه
اوجا داغدان آلا گۆزه یئتیرسه
کۆر سسیمی گۆی خزره یئتیرسه
خزر جوشوب زنجیرینی قیرسا اوئی...
حۆکم ائتسه بو سرسم¹ گئدیش دورسا اوئی...

خبر آلسام موغانیمدان، میلیمدهن²
نازلی قۆزئی، او نفت قۇخان³ گۆلۆمدهن
کیم دئمیش کی دوشموش آدی دلیمدهن
آذربایجان، منیم تایی سیز یوردوم اوئی...
اۆلمه ز عشقیم، ایچیمده کی دردییم اوئی...

گۆنلۆمه تک کعبه، قیلدیم سنی من
سن سیز نیلیم غۆربه ت ائلده گۆنۆ من
سن سیز نیلیم جنتی من، حوری من
آذربایجان منیم تاج و تختیم اوئی...

اوپانماز مى؟ كۆر اولموش بو بختيم اوى...

منه اومود كىمى باخ

منه اومود كىمى باخ- دۇغرۇلدوم گۇمانىنى،
منه ايتشيق كىمى باخ- داغىدىم دۇمانىنى،
منه سئوگى كىمى باخ- دۇنوم محبتينه،
منه اينام كىمى باخ- سینه گريم چتینه،

منه سحر كىمى باخ- چۆرولوم صاباحينا،
منه سئوينچ كىمى باخ- نقطه قۇيوم آهينا،
منه باهار كىمى باخ- ياشىللانيم، آللانيم،
منه پاييز كىمى باخ- شير له نيم، باللانيم،

منه حيات كىمى باخ- هر گۆن قاينايم، داشيم،
باخ، منه نجه باخير آتام، آنام، قارداشيم
نه قدر كى، باخىرسان منه بارماق آراسى،
قطعى ساغالان دَپيل اۆرەييمين ياراسى،

دئمهك قليبمده كدر، دئمهك سینه مده داغسان،
بو گدیشله، ای اینسان،

نه من يۆكسله جه يه م، نه سن اوجالاجاقسان

گئده سن

ياتما بۇ يۇللاردا، يۇلچۇ قارداشىم،
گرەك بۇ يىرلەرى گۇرۇب گىندەسن،
سۇز آلىپ گۈللەرىن گۈل دۇداغىندان،
نغمەلەر چەلەنگى ھۇرۇب گىندەسن،

باغلا اۋز مىلىنى بىندە، برەيە،
گۈز يۇمماق اولارمى بۇ منظرەيە؟
بىردفعە وئىرلىر عۇمۇر ھەرەيە،
گرەك ميوەسىنى درىب گىندەسن،

ياتما گىلمەدىن سن بۇ حياتا،
اينانما ياتانلار منزىلە چاتا،
اينىصافمى يۇخولار باشىنى قاتا؟
عۇمۇرۇنو يىللەرە وئىرەب گىندەسن؟

آلىشىپ يانماسان گۇر اوجاق كىمى،
عشقىن گۈل آچماسا بۇ تورپاق كىمى،
قۇرخۇرام دونىايا بىر قوناق كىمى،
ائەلە غرىب گلىب، غرىب گىندەسن

آراز كىنارىندا

ھەر يىردە داغلار ياشىل گۇرمۇشەم
آراز كىنارىندا سارى دى داغلار
بۇردا اۋرەيىمىن داغى، دۇبۇنو

بۇردا ساچلارېمىن قارى دى داغلار

جان آتدېم قوينۇنا اۇچا بيلمەدېم
هئىچ نەيى گۇرۇش دەن اۇچا بيلمەدېم
آچدېم قوللارېمى قۇچا بيلمەدېم
يئتىم اوشاق كېمى زارىدى داغلار

گۆينەدى سسىمدەن هر داش، هر قايا
"آراز، آراز" دئيب يالواردېم چايا
دئدېم يايلىغېمى آپار او تايا
بلكە ياراسېنى سارىدى داغلار

كۇنۇل نغمەسىنى ائندىرمەز پسە
وئىرەم جانېمى جان دئەن كسە
دېلىندەن اۇپەرەم هر كېم سۇيلەسە
داھا طالعېندەن يارىدى داغلار

آذربايجان تورپاغى يام

بۇ داغ منىم اۇز داغېم دى
من بۇ داغېن بۇداغېيام
چمەنىندە كۇزە دۇنمۇش
شعلەلنمېش چىراغېيام

بۇ داش منىم اۇز داشېم دى

اۋز تارىخىم، اۋز ياشىم دى
قايا، مغرور قارداشىم دى
اونۇن سىسى، سوراغىيام

بۇ يول منىم اۋز يولۇم دو
اوتاي، بۇ تاي ساغ- سولۇم دو
خزەر سىنەم، كور قولۇم دو
خان آرازىن فئراغىيام

سئچمەلى يەم توك دهن توكو
آغىردى چىيىنىمىن يوكو
كوكوم دده قورقود كوكو
قاراجا اوغلان بۇلاغىيام

دئمه سىنلەر گلدی- گئدەر
كئچىرمە رەم عۇمرۇ ھدەر
اۋلەندە دە قلىم قدەر
آذربايجان تورپاغىيام

آراز اۋستە

آراز اۋستە بىر آه چكديم، آي ائللەر
آراز گۈرەن، نىسگىلىمى دۇيدومو؟
بىر گۈرەيدىم بۇ آمانسىز آيرىلىق

داغ چكەمەمىش بىرچە سىنە قويدۇمو؟

نە دۇشۇنور يۇردون اوغلو بىلمىرەم
كۇرلاشدىمى حىسسى، آغلى، بىلمىرەم
يۇللار باغلى، سىنە داغلى بىلمىرەم
او طرەفدە ماتم دىمى، توى دۇمو؟

خزىنەسى ياد ائللەردە پايلايتىر
ملحەم سىزدى يارالارى ھۇولانير
منە سارى نىچە شەھەر بۇيلايتىر
تبرىزدىمى، مرنىدىمى، خوى دۇمو؟

قان اۇتدۇردون نىچە- نىچە مردە سن
گۆج قويمادۇن ايگىددە سن اردە سن
سالدىن بىزى بىر چكىلمەز دردە سن
ظاليم حسرەت، اىستەدىيىن بۇيدۇمو؟

دۇنيانين ياخشى شئەرى

نۇرلۇ گۆزدە بىسلەنير، اودلۇ جاندا يارانير
چاخير شىمشەكلەر كىمى، بىرچە آندا يارانير
گاھى قانلى داوالاردا، گاه زىنداندا يارانير
دۇنيانين ياخشى شئەرى ھر گۆن يازىلان دئىل!

خزىنەسى تۆكەنمەز آغىر ائلدى، اوبادى

دىلقەمىن مەكتۇبۇنۇ ئۈپەن "بادى-صەدى"
شەرىپىرىن دىلىندەن قۇپان "ئەيدىربا"دى
دۇنيانىن ياخشى شئەرى ھەر گۇن يازىلان دئىل!

دۇنەن درىن بىلدىين بۇ گۇن داياز گۇرۇنۇر
يازىدىغىن يازىلاردا نە قىش، نە ياز گۇرۇنۇر
ضەيفلەر بۇلۇغۇندا ياخشىلار آز گۇرۇنۇر
دۇنيانىن ياخشى شئەرى ھەر گۇن يازىلان دئىل!

اوغۇلسان، آخارىنا، ضەبەسىنە، قارشى دۇر
اۇظۇلمە، عداۋەتە، خىيانەتە قارشىدىر
مۇھەممەد عاكىف ارسۇيۇن سەرت "اىستىقلال مارشى"دەر
دۇنيانىن ياخشى شئەرى ھەر گۇن يازىلان دئىل!

دۇغۇلان چۇخ اولسا دا، ئىلەسىن دۇغان آنا
ھەر گۇن دۇنيايا گەلمەر نە يۇنۇس، نە مۇلانا
داھىلىك ذەرە-ذەرە ھۇپۇر اىلىيە، قانا
دۇنيانىن ياخشى شئەرى ھەر گۇن يازىلان دئىل!

قەلب اىنچەلە-اىنچەلە اىينەيە ساپ اولسا دا
جان قۇرۇيا-قۇرۇيا قۇرۇيۇپ چۇپ اولسا دا
قالاق-قالاق يازىلار يىغىلىپ چاپ اولسا دا
دۇنيانىن ياخشى شئەرى ھەر گۇن يازىلان دئىل!

كۇكۇ قەدىمدەن قەدىم، آدمەن، نۇھدان گەلەر

قارىشىپ قانداق كىچىر، سۆزۈلۈپ رۇھدان گلىر
رۇح دا، قان دا، نەس دە قادىر آلاھدان گلىر
دۇنيانىن ياخشى شئەرى ھەر گۈن يازىلان دىيىل!

من انله بىلىردىم...

اۇلۇ اوزانىمىز يۇنۇس ائمرە حضرتلەرىنە
"منى مندە گىزمە، مندە دىيىلمە"

مىچ گىرەك يۇخۇنىۋىش سنى گىزمەيە
ائللەرىم لوخۇنان بۇقاداسانمىش
ياشىل زمىلەرە باخدىم، دۇشۇندۇم
سپىلەن دن كىمى تورپاقداسانمىش

پتەكدە، آرئدا، بالدا، چىچەكدە
باردا، بركەتدە، دۇزدا، چۇرەكدە
اۇلۇ سئوگى كىمى جاندا، اۋرەكدە
شىرىن نغمە كىمى دۇقاداسانمىش

اۋد كىمى باخىشدا، نۇر كىمى اۋزدە
رۇح كىمى بدندە، گۈن كىمى گۈزدە
قان كىمى داماردا، گۈچ كىمى دىزدە
سئس كىمى كۈنۈلدە، قۇلاقداسانمىش

عۇمرۇمە ناخىشسان، كۈنلۈمە يارسان

ھایانا بویلاندىم، ھەر يئردە وارسان
گۆلسەم دوداغىمدا چىچەك آچارسان
آغلاسام ياش كىمى ياناقداسانمىش

ياغدىن وارلىغىما قارلا، ياغىشلا
ھوپدۇن اىلىيىمە نۇرلۇ باخىشلا
باغىشلا يۇنۇسۇم، منى باغىشلا
من ائلە بىلىردىم اۇزاقداسانمىش!

تاپشىرىق

تۆركىيەگە گىدىرسەن، اۇغۇرلار اولسۇن سەنە
دۇمانلى سۇاللار ايدىن بىر جاواب گتىر
بىز نى دۇشۇنۇرۇك، بىزى دە دۇشۇندۇرۇر
لاپ يىرىن دۇشۇيىندەن آختار اونۇ تاپ گتىر

ھە چىخا بىلمىرىك قانلى-قاداھى ياسدان
بالالارىمىز شەيد، دردىمىز دىلدە داستان
اىستامبۇلدان، بۇرسادان، ارزۇرۇمدان، سىواسدان
يارامىزى اۇلچمەيە اىينە گتىر، ساپ گتىر!

قوندارما يازىلارنى لذەت گزمە دادىندا
اۇلمەز كىتابلار قالىر نىسىللەرىن يادىندا
بۇردان بىر كىتاب آپار آذربايجان آدىندا

اوردان تۆركىيە آدلى اۇلۇ بىر كىتاب گتير!

يۇنۇسۇ نە اۇجالدىب سۇز مۇلكۇنۇن تاختىنا
مۇولانا هاردان دۇغۇب مىللەتيمىن باختىنا
آتىللادان آينا تۇت آتاتۆركۆن واختىنا
قايلار سىر وئرمەسە سىنەسىنى چاپ گتير!

بۇ اۆرەك سىندە يۇخسا او مئيدانا گىرمە سن
عۇمرۇنۇ ھدر وئرىب، واختىنى ايتىرمە سن
تۆركۆن اۆرەيى بۇيدا تۆركىيە گنتىرمەسەن
نە اۇزۇنە زحمەت وئر، نە بىزە عذاب گتير!

فاجيەسىدىر

قۇجامان پالىدلار چۇخ گۇزەل بىلىر
ھەر شىمشەك بىر داغىن فاجيەسىدىر!
آچىلماز چىچەيى، باللانماز بارى،
قېرىلماق بۇداغىن فاجيەسىدىر!

فلاكەت اىستەر كى، آسدىرا، آسا
بۇيۇ گۇرۇنەنن باشىندان باسا
قارا گۆن آغ گۆنۇ دۇندەرەر ياسا
ھەر قارا بىر آغىن فاجيەسىدىر!

دۇرماز قاباغىندا تۇفانىن، يىللىن

آغزىندا يىم اولار هر داشقىن سئلىن
شىل اولماق ادامىن، قۇل اولماق ائلىن
كۆل اولماق اوچاغىن فاجيعه سىدىر!

هاوالار سويۇقدۇر، آرالار سىرىن
گۈللەلەر قانسىزدىر، يارالار درىن
قاندال آياقلارىن، بۇخۇو اللەرىن
قىغىللار دۇداغىن فاجيعه سىدىر!

بىرىن يىرىندە بئشى يۇخدۇسا
گۈللىيە وئرمەيە دۇشۇ يۇخدۇسا
يولۇندا اۆلمەيە كىشى يۇخدۇسا
وطەنىن، تورپاغىن فاجيعه سىدىر!

فۇضۇلى-صابىر

گۈزەللىيە، گۈزەلە كۈنلۇنۇ باغلاپاندا
فۇضۇلى "خىرەت!"- دىدى
مىللەتىنىن حالىنا گۈلەندە، آغلاپاندا
صابىرىم "خىرەت!"- دىدى!
خىرەت ايلە خىرەتى يۇغۇردۇلار، ياپدىلار
بۇ اۆلۇملۇ دۇنيادا بىر اۆلمەزلىك تاپدىلار؟!
هر بىرى بۇ دۇنيادا حىيات قەدر قالاسى،
آزربايجان شئەرىنىن
بىرى خىرەت قالاسى!

بىر غئىرەت قالاسى!

منىم دردىم

دئمە سىنىن نە دردىن وار
دردلى دىلىم - منىم دردىم
ائلىمدەن الى بوش گئدەن
آيىم، اىلىم - منىم دردىم

يۇخ بابەكىم، يۇخ قورقۇدۇم
چالينماز قويۇزۇم، اۇدۇم
يۇرد يىرىندە سۇنەن اۇدۇم
قالان كۆلۇم - منىم دردىم

لۇغمان عاجىز، يارا درىن
گۇزۇم آغلار سىرىن-سىرىن
تاغى چۆكۈمۈش خۇدافەرىن
سىپان بىلىم - منىم دردىم

حسرهت گۇرۇب، بويۇن بۆكدۇ
بۇ تىرىزدى، او كرکۆكدۇ
بىر دانىشماز آغىر يۆكدۇ
داشان سىلىم - منىم دردىم

گئدەنمىرەم ياسا، تۇيا

تارىخ بۇنا نە آد قۇيا
مرەندە زىجانا، خۇيا
چاتماز اليم - منيم درديم

اۋز ائوينە قۇناق دۆشەن
يۈز يئرينە ياماق دۆشەن
ياخىم اولۇب اۇزاق دۆشەن
اوبام، ائليم - منيم درديم

چىنلى بئليم، چىشمەم، چايىم
اۋنۇدۇلان حاققى-سايىم
كسىلئەن نعرەم، ھارايىم
سۇسان دئليم - منيم درديم

ساچىم آغدى، باختىم قارا
تاپداغ اولدۇم ھەر چاپارا
تۇرپاق كىمى پارا-پارا
بۇلۇم-بۇلۇم منيم درديم

قلىم سىنەمدە ياسدادى
قېلىنجىم قىندا پاسدادى
اۋمۇدۇم يىنە دۇستادى
اۋمۇد يولۇم - منيم درديم

داھا بئسدى، كۇنلۇم، آيىل

سسین گلسین، سئچیل، ساییل
یارالانمیش شاه ایسماعیل
سۇلتان سلیم - منیم دردیم.

من پیادا، کدەر آتلی
من قانادسیز، او قانادلی
مۆشغیق، جعفر، وۇرغۇن آدلی
واختسیز اۇلۇم - منیم دردیم

سایدیغینی سایدی حیات
آرزۇلاریم اولدۇ بایات
باخ بئله گۆن، بئله حیات
بئله ظۇلۇم - منیم دردیم!!!

ياشامیشام

آیلار، ایللەر الینده اۇتۇب گئتدی گئنه لییم
هئچ اولمادی حیاتدا راحتلیغیم، دیندییم
شئعرسیز کئچەن گۆنۆم وارلیغیمدا هئچلییم
شئعریمله باهار عۆمرۆ، قیش عۆمرۆ یاشامیشام!

بوی وئرمیش آغاچ اولدۇم، بۇداقلاریم بۇلاندی
وارلیغیما گۆز یۇمۇب او گیزلهدی، بۇ داندی
منیم بۇ دریا صبریم داغ بویدا درد اۇداندی
دردیمه دۆزه-دۆزه داش عۆمرۆ یاشامیشام!

تالان اولمۇش بوستانين اۇرالارنى مندەدى
داغ-داغ اولمۇش داغلارنى سىرالارنى مندەدى
تارىخين ساغالمايان يارالارنى مندەدى
من بىر عۇمرۇن ايچىندە بئش عۇمرۇ ياشامىشام!

عينا دىملا داشلان يۇمشالدىب مۇم ائلە دىم
فيكرىمى، دۆشۈنچەمى ساغلام توخۇم ائلە دىم
آغا پاپاق وراقلارنى قاپقارا شۇم ائلە دىم
من اكينچى لالەيى، خىش عۇمرۇ ياشامىشام!

بعضەن واختىم بوش كىچىب، عۇمرۇ ھدر وئرمىشئم
بعضەن گۈل دوداقلارنى شۇخ نغمەلەر وئرمىشئم
مندەن سئوينچ اۇمانا حسرەت، كدر وئرمىشئم
بىر گۈزەل ياناغىندا ياش عۇمرۇ ياشامىشام!

دۇزدۆيۈمە دۈزەنمەز دۇرۇم درسى كىچەنلەر
بۇ سىناق يوللارنىم كىچەن فىلدى، كىچەن نر
منى ھردەن چاشدىرير بۇ دۇمانلار، بۇ گىنلەر
دۆز گىتمەك عوھىيەنە چاش عۇمرۇ ياشامىشام!

منى عۇمرۇن يولۇندا چوخ اولۇملەر حاقلا دى
نە عقىدەم سارسىدى، نە اينامىم لاخلادى
چتىن گۈندە قوللارنىم تورپاغى قۇجاقلا دى
آياقدا سۇرۇنمە دىم، باش عۇمرۇ ياشامىشام!

گۈزەل دۇنيا، گۈزەللىرىن وار اولسۇن

گۈلۈشۈندە گۈللەر آچدى كۈنلۈمۈز
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللىرىن وار اولسۇن
وۇرغۇنۇ دا، يۇرغۇنۇ دا بيز اولدۇق
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللىرىن وار اولسۇن

اۋرەيى وار، اۋرەكلەرىن نەشەسى
تۇخۇنارسان، پۇل-پۇل اولار شۆشەسى
كۈنۈل وئرب كۈنۈل آماق پئشەسى
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللىرىن وار اولسۇن

فرهادينا يئتيشمەسە شيرينلەر
قارتال سۇسار، پلەنگ آغلار، شير اينلەر
داياز اولماز محبتى درينلەر
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللىرىن وار اولسۇن

نچە دفعە پنجرەدەن داش گليب
نچە دفعە خۇمار گۈزدەن ياش گليب
سئوہن كئشلەر آلاھا دا خوش گليب
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللىرىن وار اولسۇن

آل ياناقلار چيچەكلەرىن دوستۇدۇ
قارا تئللەر كۈلەكلەرىن دوستۇدۇ

آلا گۈزلەر اۆرهكلەرىن دوستۇدۇ
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللەرىن وار اولسۇن

قىز چىچەكدى، او چىچەكدە شئە منەم
قىز چىمەندى، او چىمەندە مئە منەم
گۈزەللىيە بئش-اون گۈنلۈك مئەمانام
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللەرىن وار اولسۇن

اجەل عۇمرۇ زىمى كىمى بىچسەدە
بىر قۇرتۇما شىرەت بىلىب اىچسەدە
واختلى-واختسىز زلىمخانلار كۈچسەدە
گۈزەل دۇنيا، گۈزەللەرىن وار اولسۇن!

آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتتىر

آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتتىر
اونا سۈيلىنەسى آغرىم-آجىم وار
اوغۇل دىيە-دىيە سىزلانان نام
قارداش دىيە-دىيە يانان باجىم وار
ھاوالى داغلارنى ھاواسى كىمى
اينسانى ياشادان ھاوا، سۇ كىمى
بۇ گۈن آغساققالا ائحتىياجىم وار
آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتتىر!

آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتتىر

ايستەر يئردەن چىخارت، اۇزۇن بىلىرسەن
ايستەر گۇى دەن ائندىر، اۇزۇن بىلىرسەن
مصلەحتە سنىندىر، اۇزۇن بىلىرسەن
ايستەر جاوانشىرى قالدېر يئرىندەن
ايستەر ختاينى تىزەدەن گتير
يئتير نوەسىنى ددە قورقۇدۇن
قدىم تارلامىزا تىزە دن گتير
باش وئر، باشىمىزا تاج اولايلىسىن!
رۇج وئر، قولۇمۇزا گۇج اولايلىسىن!
سئوگى وئر، دوست ايله كۇنۇل باغلاسىن
نىفرەت وئر، دۇشمەنلە اۇچ اولايلىسىن!
اۇزۇنۇ تۇخ گۇرۇب ھارېنلاشماسىن
خالقى آج گۇرەندە آج اولايلىسىن!
دۇنسۇن نىللىلەرىن زىيارەتىنە
مكە اولايلىسىن، حاج اولايلىسىن!
آيرى سئچكىلىيىن، طايغابازلىغىن
تاختىنى بىر يوللۇق دئویرمەك اوچۇن
آدامى اينسانا، كۇتلەنى خالقا
طايغانى مىللەتە چئویرمەك اوچۇن
آلاھىم، مەنە بىر آغساققال يئتير!

پالید ائلە يانیئر، ائلە قوورۇلۇر
سالامات بىر قۇرۇ چۇپ الە گلمىر
دۇبۇن طىلسىملىدیر، كلەر؟ دولاشىق
يۇماق دىغىرلانىر، ايپ الە گلمىر

ايپى سۇيا وئريب ھۇيۇكلەرىمىز
اۋچماق اىستىيەن قانادى يۇخدۇر
چىيىندە داغ اولۇب بۇ يۇكلەرىمىز
بۇتۇن اۋرەكلەرىن آرزۇلارنى
بىر سىنە آلتىندا يئرلەشدىرمەيە
بۇتۇن ايناملارنى، عقىدەلەرى
بىر بايراق آلتىندا بىرلەشدىرمەيە
آلاھىم، مەن بىر آغساققال يىتتىر!

بىر شاعىر اوغلۇنا دىيەن گۈللەنەن
بىر خالقىن قەدىنى ايەن گۈللەنەن
ھەر گۈن باشىمىزىن اۋستۇندەن كىچەن
ھەر گۈن قاپىمىزى دۇيەن گۈللەنەن
آغرىسى، گۈنەيى، سىزىلتىلارنى
پىرىدنىت اوغلۇنا، ناظىر اوغلۇنا
دېۇتاتىرى اوغلۇنا يىر ائەلمىرسە
يىرىنى، يۇردۇنۇ باشدا سىچەنلەر
يىرىندەن، يۇردۇندان عار ائەلمىرسە
بۇ خالقىن چۆرەيى، بۇ خالقىن سۇيۇ
كەم فۇرسەت گۈزۈنۇ كۆر ائەلمىرسە
"آتيلان تۇپلار دىكىسىنمەيەنەن"
تۇپ دا قۇلاغىنى كار ائەلمىرسە
آلاھىم، مەن بىر آغساققال يىتتىر!

اۋزىمۇشەم اليمى يىردەكىلەردەن

ايلاھى، گۈپلەردەن بىر كىشى گۈندەر
مىن ايلدى ساوالان داغىندا ياتان
ھلە آيىلمامىش درويشى گۈندەر
گلسين بۇ گۈنۈمە يىل قانادىيلا
گلسين بۇ گۈنۈمە كۈھلەن آتايلا
قۇي بىلسين غم سىپىب، درد اكىرەم من
قۇي گۇرسۇن گۈنۈمۈ نە چكىرەم من
غىرەت قىلىنجىم سىپىرا بلکہ
ياخشىنى ياماندان آيىرا بلکہ
قۇرۇلا مئيداندا حاق ترەزىسى
چىكە عاغىللارنى، چىكە باشلارنى
لايىق اولانلارنى تاختا قالدېرا
تاختىندان ائندىرە يىكە باشلارنى
آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتير

دۈشمەنە يىم اولان بىر مملەكەتى
ياغىلار دىشىندەن سالدېرا بىلسين
درەلەر دىيىنە دۈشەن مىللەتنى [ن]
داغلار زىرۋەسىنە قالدېرا بىلسين
"اىستىقلال مارشى" يلا سىئىرىئر اولۇب
غلبە ھىمىنىنى چالدېرا بىلسين
آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتير!
آلاھىم، منە بىر آغساققال يىتير!

شاعيرين «عاشيقلاردان ايشيقلار» كيتابىندا (شعر توپلوسۇ) يازىلان شعرلرى، بۇ كىتابى
«سخاوت عزتى». توبلايىپ يازىبدىر.

من سنه آرخالانمیشام

آنا قۇجاغىنا بالا سىغىنار
داغلارنى دۇشۇنە قالا سىغىنار
آرىلار پتەيە، بالا سىغىنار
تۇرپاغىم! من سنه آرخالانمیشام

اۇمۇددەن، قايغىدان چكىم وار منىم
چىيىنمىدە داغ بۇيدا يۆكۆم وار منىم
گۆدەيەم، درىندە كۆكۆم وار منىم
بۇداغىم! من سنه آرخالانمیشام

گۆزۈنە ايشىق وئر دۇغۇلان كسىن
بۇرانلى گۆنلەردە اۆزۈن دۇنمەسىن
نورون آزالماسىن، اودۇن سۇنمەسىن
چىراغىم! من سنه آرخالانمیشام

شئىرىم گۆزۈن كىمى دۇرۇ گۆرۈنسۇن
سۇزۇمدە دونيانىن نورو گۆرۈنسۇن
قۇيما كىلمەلەرىم قۇرۇ گۆرۈنسۇن
بۇلاغىم! من سنه آرخالانمیشام

آرزۇ يۇللارنىدا قالمايمىز گىرى
ايلھاملا يارادىم نغمەنى شئەرى
نسلىمىن ان قديم زيارت يىرى
اوجايمىز! من سنە آرخالانمىشام

آنا تورپاق

آنا تورپاق! دانما دۇندەر عشقىنى
يايلاق ائىلە، ياماچ ائىلە سن منى
قانادىندان يارالانمىش قۇشلارنى
آغرىسىنا علاج ائىلە سن منى

اۆرەك اولۇب بۇ سئودايا دۇشەنيم
اىستەمىشەم داغا قالخىم، دۇش ائىم
چىچەك اولۇم، چىمەننە دۇشەنيم
اۋرۇشۇنە آرخاچ ائىلە سن منى

گىچ يىتتىرىپ تر-تلەسىك ايتىرمە
ياز گىچمەمىش عۇمرە خزان يىتتىرمە
بىتتىرەندە تىكان كىمى بىتتىرمە
پاليد كىمى آغاچ ائىلە سن منى

اۋجالمايمىز داش اۋستە داش قويمايىم
ياشامايمىز، آنلامايىم، دۇيمايمىز
اۋلمەگىمىز گۈزەللىكدەن دۇيمايمىز

گۈزەللىگە موختاج ئايىلە سن منى

ايىلمەز

اۋز عشقى وار هر اۇجالىق زىروەنين
داغا تپە دئيىلمەز كى، دئيىلمەز
شىمشەكلەرىن پنجه سينده ديدىلمەز
سئل آغزىندا يئىىلمەز كى، يئىىلمەز

دىرى واركى، تنز بۆكەسەن آغلارا
اۋلۇ وار كى، داياق اولۇب ساغلارا
قارقالارنى قالدیراسان داغلارا
قارتال كىمى اۋيۇلمەز كى، اۋيۇلمەز

هر اۇجالىق بير آلچاغا درد اولار
اۋزده گۆلەر، اۋرەيىنده پرت اولار
عۇمرۇ بويۇ متين اولار، مرد اولار
سرت قايلار ايىلمەز كى ايىلمەز

درد

گۈيچە دردى هنج واخت ياددان چيخمايان
زامان، زامان قارشيميزا چيخان درد
قلبىمىزى كمان كىمى اينلەدەن
روحوموزو بير ياكى كىمى سيخان درد

قارا نفەس قاسىرغانى ئاندېران
بىزە چوڭ، چوڭ مطلبلىرى قاندېران
اۋرۇمۇزۇ شىللە كىمى ياندېران
باشىمىزدا شىمشەك كىمى چاخان درد

بىر ماحالى بىر گىجەدە كىرىدەن
عۇمۇرۇمۇزۇ گىلە - گىلە ارىدەن
اۋغۇللارنى آغاچ كىمى چۆرۈدەن
كىشىلىرى قايا كىمى يىخان درد

كۆل ايچىندە ھىس باغلامىش كۆمۈردۇ
ياغىش دۇيەن، سئل آپاران عۇمۇردۇ
اۋستۇن اولدۇ بىزى يىخىدى يۇمۇردۇ
چايلار كىمى اۋستۇمۇزە آخان درد

زامان بىزلە نحس گتىردى، نحس ايدى نحس
حاق بىلىر كى حاققىن، سسى سسى سسى
مىن ايللەرىن سۇنراسىنا بسى
مىن ايللەرىن اوۋەلىندەن باخان درد

شاعىرىن «زىارتىن قبول اولسۇن» كىتابىندىن آشاغىدا بىر نىچە شئىر اوخۇباق، بۇ كىتابى
«آشىق غلامرضا علىزادە». عرب آلفابتىنە كۆچۈرۈپ.

كىتابىن ايلكىن وارغىندا زلىمخانن بۇيۇك بىر تاپشۇرۇغى گۈزە دىير:

آغ ساققال سۇزۇ

اوغۇل ائله ساخلا قلى، اوره گين
گوى كىمى بوشالېب دولاندان اولسۇن
بىر قالىن كىتاب وار، بىر قالان كىتاب
يازندا ائله ياز كىتابىنى سن
قالىندان اولماسىن، قالاندان اولسۇن

قوشا سطرلر

باشىمىزىن آلتىنا قويۇلان بالىنجا باخ
باشىمىزىن اوستونده يئللەنەن قىلىنجا باخ

منى اولدورەن حيات نىفرەت اندىرەم سەنە
منى ياشادان اولۇم هارداسان تىز گلسەنە؟

باشچىدا باش اولاندا، باختىمىزدا گون دوشەر
باشچى باشسىز اولاندا، باختىمىز دويون دوشەر

ازدىكجە ازدى توكدۇ، چىنەدىكجە چىنەدى
گونوموزە باخ آلا، گور درد بىزە نىلەدى

نە يىخىلانا باخىر، نە يىرىندەن قالخانا
واخت اخىر سۇلار كىمى، ھنى چالخانا-چالخانا

گور بۇردا بويوك شاعىر نە دىيىر، ائله بىزىم ائللەرىن دردىن دوز آلايىب و دوز آنلادىر:
واختىندا آنلاسايدىن نەدىر خىر-شرىمىز

يئرین بیر طره فینی اگهردی لنگهریمیز

دوینا قدیم بیر کیتاب، اوخۇنۇر وراق-واراق
اونۇ کیم قۇرتاردی کی بیز اوخۇیاق قۇرتاراق

نجه کی شاعیرین اۆرنهک آثارینده گۇرۇنۇر، او فلسفه و وطن باره ده گۇزه
دۇشۇنجهلی دیر و آنجاق آلاسه تانیان و سئوگی سئوهر بیر اینسان دیر.
زلیمخان اۇز آثاریندهن ساواى بۇيۇک تۇرک شاعیرلرین شعرلرینده حیفظ
دیر و بۇ اونۇ شعر دیل ایله دانیشتیب و حاضر جاوابا اولماغا یاردیم اندیر،
نجه کی فوضولی و نسیمی دن شعر حیفظ دیر انله او قدهر و دییهک
آرتیق اۇز چاغداشیپنداکی شاعیرلرین شئعرلرینده حیفظ ایدیر و بۇ اونۇ اۇزۇ
دئمیشگن شئعر دئمهک ساحه سینده چۇخ باشاریغلی اندیر.
شئعرلری ساده و آنجاق یانسیلانمازدیلار، و چۇخ اۆرهگه یاتان و لطیف.

توۇۇز ماحالی

قۇناق اولدۇم توۇۇز آدلی ماحالا
هر سینهده مین بایاتی وار ایمیش
ایندی بیلدیم بۇ تورپاغدا ائلله رین
نه دۇورانی، نه حیاتی وار ایمیش

آغیر ائلله ر اۇستاد ایله اویۇندۇ
کۇنلۇ سازین هاواسی ایله دویۇندۇ
شهرین تاجی بوز آلقانلی سۇیۇندۇ
شاعیرلیکده اصل-ذاتی وار ایمیش

آشېقلارى اوخۇياندا نجفدەن
سئچىلمەدى سۇزۇ دۇردەن-صدەفدەن
بىر كىلمەسى يايىنمادى ھەدەفدەن
ھەر سۇزۇنۇن يىددى قاتى وار ايمىش

ياز ائلەيىب ايلىن قارلى فصلىنى
صنعتى ايلە چۇخ اۇجالدىب نسلنى
آشېق مىرزە ياندىراندا اصلنى
اود آلووۇن چاتاچاتى وار ايمىش

يۇرد يىرى ايلە دولان يۇردۇ-يۇوانى
دىنلە بۇردا مئىلىن چكەن ھاوانى
اۋزۇم گۇردۇم يۈز ياشىندا جاوانى
خصلتىندە پۇلاد قاتى وار ايمىش

آى زلىمخان قانادلانسىن شوھرەتىن
قوى چۇخ اولسۇن بۇ تورپاغا حۇرمەتىن
بىل كى بۇردا شىرىن سۇزۇن صۇحبەتىن
مىرزە كىمى بىر خىياطى وار ايمىش

شاعىرىن چۇخلۇ شئەرلى ائلە ايندى اونۇن دىرلىگىندەن آشېقلار و
اوخۇجۇلار آراسىندا يايغىندىر و ائلە دئمەلى كى اۇستادىن بۇتۇن دۇرۇملار و
حالتلەر شئەرى وار، موغامما گرەك، آشېقلار و يىنى اوخۇيانلار و ...،
غمەدە، كدر دە، سئويچىلردە و ... زلىمخانين اۇجا و گۇزە گلەن آثارى وار.

آنچاق زلیمخان اۇزۇ بیر آشیق اولاراق، اونۇن آشیق موسیقی سینده
گۇزەل آثاری وار. شاعیرین آلتداکی شئەرلرین آشیقلار دئییشمه سیندهن
یازمیشام:

دونیا

واختیندا اۇزادیب کۆمهک الینی
وئرمه دین منیمله ال-اله دونیا
نه ییمه گره کدیر واختی کئچه نده
گۆیده ن قیزیل یاغدی، لعل اله دونیا

آجی یئل اؤستۆمده ن اسدی کجه اسدی
یاغان قار یولۇمۇ باغلادی کسدی
گل منی بۇ قدەر یاندیرما بسدی
من کی نه کرمم نه لله دونیا

یولسۇز یوخۇشلاردا یوردۇم دیزلری
آهیمله قۇرۇتدۇم گۆی دیزلری
قالدی کۆره گیمده کندير ایزلری
دردی درد اؤستۆنده ن شله له دونیا

غملی فیکیرلرده ن چاتیلپ قاشیم
زلیمخان بۇ داغی من نجه آشیم؟
اؤ سنین داشیندی بۇ منیم باشیم
نه قدەر ایسته سن گل اله دونیا

دونیا

آ بوستانچى! بوستانىنا گۆۈنمە
دۇنيا اۇزۇ بوستان اكەن دۇنيادى
اغلار قويۇب اناسىنى، تورپاغىن
برەكەتىنى گۆيە چكەن دۇنيادى

ايرى سىدە، دۇغۇسۇدا يالاندى
يول كسىب بختى الدەن آلاندى
ايلان كىمى قىورتلاندى، چالاندى
لئىلەك كىمى تىز-تىز سكەن دۇنيادى

سن گۆينەمە اۇزۇ چكسىن دردىنى
شئش وئرسەدە گل اويناتما مردىنى
ياشاتمادى نسىمى تك مردىنى
باش آپاران زهرە تۆكەن دۇنيادى

سۇراخ بىتەر، سىرر گىزلەنەر، سۇز باتار
گۆنەش دۇغار عزيزلەنەر تىز باتار
آى زلىمخان دىش تۆكۆلەر، اۆز باتار
قۇردۇغۇنۇ بىر-بىر سۆكەن دۇنيادى

شاعىرىن زىارتىن قبول اولسون كىتابىندىن آرتىق شئەرلر اوخۇياق:

داغلار

سندەن ايرىلاندان بىر آه چكىمىشەم
كرم تك ياندىرىپ آه منى داغلار

دارامېر ساچىمى سنسيز كۆلەكلەر
سنسيز ھىچ اوخشامېر مئە منى داغلار

شىرىن گۆرۈشلەرىن غۇمرو كم اولار
گۆزۈم ياشلا دولار، كۈنلۈم غم اولار
جىننەتىم چئورىلىپ جەنم اولار
اولماسام داغلارېن مئەمانى داغلار

ھەر دردەن خبەردار، ھەر ايشىدەن ھالى
شايردى داشىيان مین قىل-قالى
زلىم خان دۆشسە دە سىندەن آزالى
ساخلا گۆزۈن اۋستە «بەمنى»* داغلار

---

* (بەمن وطن اوغلۇنا مکتوب يازىپ)

آشيق امراه

چۇخ اۇستادلار گۆردۆ گۆزۈم
امراه بىر گلدی، بىر گئتدى
تئللى سازىن مئدانىندا
امراه شىر گلدی، شىر گئتدى

گاه قيش اولدۇ، گاه ياز اولدۇ
ھەم ئى اولدۇ، ھەم ساز اولدۇ
طبعى داشقىن آراز اولدۇ

امراه كور* گلدی، كور گئتدی

پردە-پردە، خانا-خانا
ھۆپدۇ روھا كئچدى جانا
اۇجاق اولدۇ يانا-يانا
امراه پير گلدی، پير گئتدی

باشیمیزا گلدی نەلر
آی زلیم خان قالدیق ملەر
آچیلدی چوخ معجزەلر
امراه سیر گلدی، سیر گئتدی

---

*(كور چايى)

گتیره

چكىله ظولمەت گئجەلر، واخت اوزۇمە دان گتیره
آزادليغين سحر يئلى، جانسيژىدا جان گتيره
گۈزلەديگيم او گۈنلەرى، اۈز واختىندا گتيرمەسە
قورخۇم بۇدۇر حسرەت منيم، گۈزلەريمە قان گتيره
گۇرۇش يئرى تېرىز اولاً، سئوداميز بير دنيز اولاً
بۇ گۇرۇشلەر عۇمرۇموزدە ان ايستەكلى آن گتيره
وۇرغۇن ايله شھريارين سسى گلە قۇلاقلارا
بير ميللەتين تاريخينه شرف وئره شان گتيره
اۇلۇ تانرى اثشيت منى، رحم ائيله رحمانيميزا

بلکه اونۇن بارماقلارى دردلره درمان گتيره
حقيق سسى بايراق اولما، باكى-تبريز قۇجاقلاشا
بۇ خوش گۆنۆن مۆژده سىنى، خالقا زليم خان گتيره

دونيادا

حياتدا هر كسين اۆز قيمهتى وار
هر باش زينته اولماز تاجا دونيادا
آچاقلىق اينسانا بير صنعت دگيل
اوجاللىق ياخشىدى اوجا دونيادا

دۆشسه يۆز عمهله، گيرسه مين دونا
اولارمى قارقادان ياشىل باش سونا؟
كوراولغۇ دئييلمهز كورۇن اوغلۇنا
اولماز هر عزيزدهن خوجا دونيادا

بۇلاغى سۇيۇنون گۆزۆ ياشادار
اوجاغى آلوو-كۆزۆ ياشادار
ياشاتسا صۇحبهتى سۆزۆ ياشادار
جاوان زليم خان قوجا دۇنيادا

اولمۇر

دۆستۇم گيلئيله نمه ياددان – ياخىندان
ازلدهن بئله دير هامى بير اولمۇر

حياتدا ھەر كىسەن ئۆز قىلەسى وار
چىراغى بىر اولمۇر، شامى بىر اولمۇر

حيات دۇر ئىلەيىر ھەر آخىشام - سىھەر
بىر گۈنۈ بال اولۇر، بىر گۈنۈ زھەر
بىرىندە سىۋىنچ وار، بىرىندە قەھر
ھەر گۈنۈن لىدەتە تامى بىر اولمۇر

زلىم خان سۆيەسىن دۇى ياواش ياواش
بىر يىردە اولارمى آياق ايلە باش؟
بىرىندە ھەم ھاوا بىرىندە داش قاش
حياتىن سارايللا دامى بىر اولمۇر

نەجە كى گۈرۈنۈ شىئەرلەر آزا و بىر نەجە بند دىر و بىلىنىر كى بۇلار آشىق ادبىياتىنا باغلى دىر و
آنچاق مفھوملار گۈرۈنۈر كى نەجە چىشىدىلى دىر.

يولچۇسۇيام يۇللارنى

يولچۇسۇيام يۇللارنى، يۇرماز يۇخۇشلار منى
روحومدا ياز فصلى دىر، قار دگىل سازاق دگىل
نىتىن ھارادىرسا، منزىلىن اوردايىر
بۇ سىنانمىش حقيقت، بۇش دگىل ناحاق دگىل

يولۇ اۇزاق اولانلار، گىجەلر ياتا بىلمەز
ياتا-ياتا گزەنلەر، منزىلە چاتا بىلمەز

حاققا قوۋۇشماق اوچۇن بىر آددىم آتا بىلمەز
ھەر كىمىن باشى اۆستە، مىسلىكى بايراق دگىل

وطنىن گۈيلەرىندەن بۇلۇد كىچىر، چن كىچىر
آخىاملارنىم كدەرلى، صاباھلارنىم شىن كىچىر
يۇردۇمون ھەر جىغىرى منىم قلىبىمدەن كىچىر
نورسوز قالسىن او گۈز كى يۇردۇنا چىراق دگىل

يولچۇسۇيام يۇللارنى، ھاوا يۇلۇ، سۇ يۇلۇ
باشلامىشام سۇناجان، گىتمەلىيەم بۇ يۇلۇ
منىم چۇن شىئىرىن يۇلۇ، مقدس آرزو يۇلۇ
قىرىلسىن او قىلەم كى سىرداشى وراق دگىل

شىرىن-شىرىن اۋتەن ساز دىندەن تارام دونىادا
نغمەملە نغمەسىملە ھەلە وارام دونىادا
باش قالدېرىپ بىرجە گۇن ياشامارام دونىادا
دئسەلەر ماياسى خالق داياغى تورپاق دگىل

كۇنۇل ياخىنا قۇيما، نە يامانى نە بدى
اۋلسۇن سئوۋەن اۋرەكلەر سئوۋەنلەرىن مەبدى
تورپاغا سئوگىسى ايلە ابدى دىر ابدى
زلىم خان بۇ دونىادا بىش گۇنلۇك قۇناق دگىل

نە زامان كى حاق دۇيۇرلۇر، ناحاق دۇيۇر

نە زامان كى شر قايپنا آياق دۇيۇر

نە زامان كى ائودە سنى قوناق دۇيۇر

طوفان ائله كۆلهك كىمى اس نيفرەتيم

گۆنۆموزو گۆى اسكى به دۇيهن اولسا

حاققىمىزى زور گۆجۆنه يئيهن اولسا

آنايۇردۇن سرحدينه دگهن اولسا

شىمشه گه دۇن سال گۆيله ره سس نيفرەتيم

بىر داشينا قىيان اولسا مين زيله چك

كۆهله نىنى يولا چيخارت منزيله چك

سىناق گۆنۆ بمدە دۇرما سن زيله چك

بئله يئردە گرەك دگيل پس نيفرەتيم

اۆز يئريمه ياغيش اولۇب ياغماليپام

اۆز يۇردۇما گۆنهش اولۇب دوغماليپام

خىيانه تى بئشىگينه بوغماليپام

سلاح گۆتۆر داها بسدير بس نيفرەتيم

بۇ تورپاغين طالئعيني قورۇماسا

كىمه گرەك قۇرۇ تورپاق قورۇماسا

آذربايجان آرزولاردان يارپماسا

قيلينجا دۇن كۆت باشلارى كس نيفرەتيم

باریشمارام

«باریش» دئییب گۆلۆمسەمە منە ساری

من باشیمی یاران داشلا باریشمارام

تانیمیشام منە داغلار چکەنلەری

هیم جیم ایله، گۆز-قاش ایله باریشمارام

دۆشمەن منە زور گۆستەردی، زور ائلەدی

اوجاغیمی کۆل ائلەدی قور ائلەدی

آغلاماقدان گۆزلەریمی کور ائلەدی

یاناغیمدان آخان یاشلا باریشمارام

داغلار واردی ایزیم اوردایتهر داها

جیغیرلاردا بوز قانقاللار بیتەر داها

آلدانمیشام، آلداندیغیم یتهر داها

قلبی شیکەست، عاغلی چاشلا باریشمارام

زامان منلە بیر آمانسیز شرط باغلادی

جللاد اولدۇ باغلاشمانی سرت باغلادی

قوللاریمی غم ساریدی درد باغلادی

سینەم اۆستەن کئچەن خئشلە باریشمارام

ایکی یول وار بیر ظۆلمەتدی بیر ایشیقیدی

یوللار ایزلەر، عقیدەلەر قاریشیقیدی

هر ساواشین یونۇ بیر گۆن باریشیقیدی

تارىخ بويۇ بۇ ساواشلا بارىشمارام

عۇمرۇمۇن يۇللارنى

آللاھ عۇمرۇمۇن يۇللارنى نە داشلى كىسەكلى دىر
آدىم باشى يۇلۇمدا قار گۇردۇم، شاختا گۇردۇم
سىنەلرەن آلتىندا دىققەت ايله باخاندا
چۇخلارنىن قلىبىنى داش گۇردۇم، تاختا گۇردۇم

اينسان سىنەر؛ آچالير سرت احتياج اولاندا
شاھ كىمى فرمان وئير، باشىندا تاج اولاندا
دونيانىن دلتىنى لۇت يۇخسۇل آج اولاندا
دونيانىن لذتىنى مزەسىن تۇخدا گۇردۇم

اود اۇزۇمۇن اولسادا اۇزگەلەر ايسىندىلەر
حىالىلار سۇسدۇلار حىاسىزلار دىندىلەر
يالانچىلار دۇغرۇنۇ حىوان كىمى مىندىلەر
حاققىن بئلىندە پالان، باشىندا نۇختا گۇردۇم

ياسىم ياس گلىدى، تويۇمۇ چالدىراندا
دۇشمەن گلىب باشىمى آياغا سالدىراندا
حاققىمى وئيرىن دئىب سسىمى قالدىراندا
يۇللارنى سىنەسىندە قانىمى لاختا گۇردۇم

ھەر آدامىن اۆرەگى ائل يولۇندا شام دگىل
بۆتۈۈ گۆردۈكلەرىم دە بۆتۈۈ دگىل تام دگىل
دونييا گلەنلەرىن ھامىسى آدام دگىل
اينسانىن آرنى صاف چوڭۇتۇ ساختا گۆردۈم

يېخىدى بىزى

قارلى داغلار يېخىلسا دا بىز ھىچ زامان يېخىلمازدىق
آجى سۇزلر يامان گۆزلر يامان دىللەر يېخىدى بىزى
دىلىمىزدە دىدى-قۇدۇ، گۆزۈمۈزدە مكرىن اودۇ
دىدىشمەلر، دىيىشمەلر، فېتنە-فئللەر يېخىدى بىزى

قانىمىزا سۇسايانلار، قان سالدېلار آرامىزا
سىزىتىدلار گۆينەتدىلەر، دۇز باسدېلار يارامىزا
قارا نىت اولان كسلەر، دانىشىدىلار قارامىزا
اۋستۇمۇز دن آجى-آجى اسەن يئللەر يېخىدى بىزى

اۋزۇمۇز اۆتەن سالىب يادى آتا مىندىرەندە
دۈستۇمۇز اگرى باخىب دۈشمەن كىمى دىندىرەندە
اۋز مقدس اودۇمۇز اۋز اليمىز سۇندۇرەندە
گۆيە قالخىب گۆزۈمۈزە دولان كۆللەر يېخىدى بىزى

شاھ بابامىز ختايىنن زىھمتىنى زاي ائلەدىك

خېردالاندىق اۇزۇموزو تېلرە تاى ائلەدىك
هئىكل كىمى اوغۇللارنى گۈللەلرە پاى ائلەدىك
بۇ گۈن وۇرۇب يىخدىغىمىز بۇش هئىكللر يىخدى بىزى

بىر آيرى گۈزەل شعر:

شهيد قانى

مأیوس اولما آماندىر، قورخاق دىلەكسىز ياشار
مأیوس اولماق ياماندىر، مىللەتىم قهرماندىر
م.هادى
حیاتىمدا اىلك دفعه بۇ قدەر قان گۇرۇردۇم
قیزىل قانا بلەنمىش، سۇكۈلەن دان گۇرۇردۇم
قان ايچىندە چالخانان، آذربايجان گۇرۇردۇم
يۇردەن گۇيدەن، دنيزدەن آخىردى شهيد قانى

*****

عزىزىنەم قان آغلار
كۈنۈل آغلار، جان آغلار
بۇ گۈن يامان گۈنۈمدۇر
مرد يانار مئيدان آغلار

*****

حیاتىمدا اىلك دفعه بۇ قدەر گۈل گۇرۇردۇم
هر گۈلۈن آرخاسىندا سىنان كۈنۈل گۇرۇردۇم
بۇتۇن آذربايجانى ملول-موشكول گۇرۇردۇم
دونيانى ياندىرىدى ياخىردى شهيد قانى

*****

عزیزیم نەلر گۆردۆم
درد داغی دلەر گۆردۆم
مین شهیدین یاسیندا
بیر خالقی ملەر گۆردۆم

*****

بۇ یۆکۆ گۆتۆرمەگە هر چیگینده تاب اولماز
هر سۆزۆ جملەسی قان هئچ بئله کیتاب اولماز
بیر خالقین اۆرهگینده بۇ قدەر عذاب اولماز
بیر ملتى یای کیمی سیخیردی شهید قانی

*****

عزیزیم سیخار منی
بیر یانا ییخار منی
بۇ قدەر گۆز یاشلاری
داغ اولسام ییخار منی

*****

آچاقلارین باشیندا قیامتلهر قوپاران
وطهنین دار گۆنۆنده دنیز کیمی قاباران
زامان – زامان بۇ خالقی حاققا دوغرۇ آپاران
یۆلدۆ، ایزدی، ناخیشدی، جیغیردی شهید قانی

*****

عزیزیم اوردۇ منی
قان تۆكدۆ یوردۇ منی
قوی بۇ دنیا تانیسین
شهیدلر یوردۇ منی

*****

بىزى دۇيدۇ يامان دۇيدۇ، قايىمىزى دۇيەن گۈللە
قانا سالدى بۇ تورپاغى، قانداق لىياس گئيەن گۈللە
بۇ خىنا آيرى خىنادى، دۈشمەن گۈلدۈ دوست قىنادى
گۈجۈنۈ بىزدە سىنادى منم - منم دىيەن گۈللە

دونيانى قانا بۇلادى
واى سالدى مئيدان سۇلادى
جاناوار تىك ھىلى اۇلادى
حاققىمىزى يىيەن گۈللە

بىچىر سانكى بىچىندەدى
شەيدلرلىن كۈچۈندەدى
قلىبىمىزىن اىچىندەدى
قدىمىزى اگەن گۈللە

ياغى كسدى اۇنۇموزو
حق گۈتۈرمەز اۇنۇموزو
بىرجە گۈندە گۈنۈموزو
گۈى اسكى يە دۇيەن* گۈللە

اىلدەن - گۈندەن آرالادى
يۈز مىللەتى يارالادى
نچە قبرى سىرالادى
بىر مىللەتە دگەن گۈللە

* بۇ اصطلاحى شەرىار دا شعرلرىندە ایشلەدىب:

يار گۆنۆمو گۆي اسكى يە تۆتدۇ كى دۇر منى بوشا
جۆتجو گۆرۆيسەن اۆكۆزە، اۆكۆز قۇيۇب بيزو قوشا

*****

قبرىستانا گئدەن يۇلدا

آدىملارنى آغىر گۆردۆم
آداملارنى فاغىر گۆردۆم
نچە نملى جىغىر گۆردۆم
قبرىستانا گئدەن يۇلدا

گۆزۆمدە بۇلۇد آپاردىم
كۆنلۆمدە سكوت آپاردىم
چىگنىمدە تابوت آپاردىم
قبرىستانا گئدەن يۇلدا

غمسىز بيرجە باخىش يۇخدۇر
سئوئىچ آدىلى ناخىش يۇخدۇر
گىرىش وارسا، چىخىش يۇخدۇر
قبرىستانا گئدەن يۇلدا

لنگىمەك وار، يورۇلماق وار
سۆكۆلمەك وار، قۇرۇلماق وار
تمىزلەنىپ دۇرۇلماق وار

قبرستانا گئدەن يولدا

*****

بۇيۇك شاعىرىن بعض شعرلىرىندەن پارچالار:

بىر مزارا توخۇنارسان، اۇلۇ دىللەنەر
بىر آدمى ياندىرارسان، كۇلۇ دىللەنەر
بىر اوغۇلۇ سۇسدۇرارسان، ائلى دىللەنەر
اينانمىرام بىرچە كسدىن قورخا ھەسىنە
اينانمىرام حقيقتىن طنطنەسىنە

من صاباحى دۇمانلى يۇخ تىمىز گۇرۇرەم
من سئوگىنى بىر داملا يۇخ دىنىز گۇرۇرەم
من خالقىمى عزىلەردىن عزىز گۇرۇرەم
جوشۇر اۆرەك، ياشارېر گۇز، قابارېر سىنە
اينانمىرام حقيقتىن طنطنەسىنە

*****

گۈنۈمە باخ دۇوران مەنە درد وئردى درمان وئرمەدى
آل قانىمى تۈكەن جىللاد ساغالمىغا قان وئرمەدى
بۇ تۇفانى گۇرەن خالقىم دالغالاندى دىنىز كىمى
وطن اوغۇلۇ، وطن قىزى عىث يئره جان وئرمەدى

*****

مئىدانا گىر دۇروب باخما قىراغدان
آل گۈجۈنۈ وطن آدىلى چىراغدان
قلمىنى آيرى سالما وراقدان
شكر دىلى شىرىن سۇزدەن سويۇتما

يَتِيم گُورسەن اونا اۆرەك - دیرەك وئر
يۇخسۇل گُورسەن آچ سوفرەنى چۆرەك وئر
سئوگین وارسا گۆل باغیشلا، چیچەك وئر
ایستەگینی آلاگۆزدەن سۇيۇتما

*****